

Миљана ЂОРЂЕВИЋ
Историјски архив Ниш
miljanadjordjevic018@gmail.com

UDK/UDC: 930.25 (497.11 Senta)"2024" (047)

**Извјештај са
МЕЂУНАРОДНОГ АРХИВИСТИЧКОГ САВЕТОВАЊА
СЕНТА 2024, Градска кућа у Сенти, 9-11. октобар 2024.**

**Conference Report of the INTERNATIONAL ARCHIVAL
CONFERENCE SENTA 2024, Town Hall in Senta, October 9-11, 2024**

У организацији Архивистичког друштва Србије, Историјског архива Сента (домаћин) и Међуопштинског историјског архива Чачак (суорганизатор), а под покровитељством Министарства културе Републике Србије, одржано је VIII по реду Међународно архивистичко саветовање у прелепом градићу Сенти на северу Србије. Саветовање је одржано од 9. до 11. октобра у простору Градске куће која је била довољно велика да прими око 150 учесника и гостију.

Саветовање је отпочело Свечаним отварањем у среду, у Свечаној сали Градске куће, а поздравне речи упутили су Лела Павловић, председница Архивистичког друштва Србије, господин Жолт Богнар, члан Општинског већа Општине Сента задужен за област образовања и културе, затим др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине и домаћин Саветовања Фодор Иштван, директор Историјског архива Сента. У име Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине присуствовао је заменик секретара, господин Мирослав Илић. Уследило је представљање Зборника радова

Архивска грађа у теорији и пракси бр. 7 у коме су учествовали Слободанка Цветковић, архивски саветник Историјског архива Пожаревац и уредник Зборника, рецензенти др. Љубинка Шкодрић, виша научна сарадница Института за савремену историју у Београду, др. Саша Илић, архивски саветник Архива Народне банке Србије у Београду и др. Мартин Превишић, ванредни професор Филозофског факултета у Загребу.

Скupu је присуствовала и председница Словачког архивистичког друштва др. Мартина Оросова са којом је Лела Павловић у име АДС потписала протокол о сарадњи, да би се у наставку вечери представили пријатељи Саветовања, фирме *Trevis d.o.o.* и *Metal Furniture Plus*. Домаћини су затим у просторијама хотела Royal за све учеснике Саветовања уприличили упознавање са историјом, културом и туризмом свог града, као и са детаљима чувене Битке код Сенте, након чега су сви могли да уживају у коктелу и музичком извођењу Снежане Берић.

Прилог 2. Потписивање протокола о сарадњи између председнице Словачког архивистичког друштва др. Мартине Оросове и Леле Павловић, председнице Архивистичког друштва Србије.

Радни део Саветовања започео је у четвртак, 10. октобра, представљањем Информативног билтена АДС „Архивски гласник“ бр. 18. Уследило је представљање радова на тему *Актуелни проблеми архивске теорије и праксе*: Милена Поповић Субић (Архив Војводине, Србија): *Архивска грађа у електронском облику*; Александар Бережнов (Историјски архив Краљево, Србија): *Фотографије генерисане вештачком интелигенцијом – ризик за архиве*; мр Мирјана Богосављевић (Државни архив Србије, Србија): *Примена вештачке интелигенције у архивима – потреба или само изазов нове технологије*; Марко Радовановић / др Светлана Стефановић (Архив Југославије, Србија): *Апликација за обраду, претрагу и преглед дигитализоване фото-архиве ТАНЈУГ*; Stjepan Prutki (Državni arhiv u Vukovaru, Hrvatska): *Baza zajedničkih podataka zemljišnih knjiga i katastra – uvjet uspješne transformacije u digitalno društvo*; Мирјана Димитријевић (Историјски архив Лесковац, Србија): *Примена здравственог информационог система Heliant на примеру Опште болнице Лесковац*; др Наташа Димитрић (Библиотека Матице српске, Србија): *Јонске течности као идеални представници зелене хемије, у сврху*

дезинфекције папирне архивске и библиотечке грађе; Душан Жугић (Историјски архив Ужице, Србија): *Архивски депо у ери дигитализације. Искуство Историјског архива Ужице*; Горан Судимац (Државни архив Србије, Србија): *Савремена опрема за архивске депое која се примењује у свету*; Siniša Domazet (Arhiv Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovine): *Sigurna lokacija ili poslednja destinacija – primjeri iz arhivskih depoa Arhiva Bosne i Hercegovine*. Модератори сесије били су Александар Бережнов и др. Светлана Стефановић.

Прилог 3. Учесници Међународног архивистичког саветовања у Сенти.

Радове на тему *Човек у архиву* у оквиру друге сесије истог дана представили су: Срђан Сивчев (Историјски архив Кикинда, Србија): *Нове перспективе у Историјском архиву Кикинда: јачање и позиционирање улоге архива у локалној заједници*; Наташа Милошевић Дулић (Историјски архив Пожаревац, Србија): *Оштећења архивске грађе настала дејством микроорганизама, методе и средства за дезинфекцију и њихов утицај на људе и животну средину*; МА Elma Dervišbegović (Historijski arhiv Sarajevo, Bosna i Hercegovina): *Uspomena na Rašida Hajdarevića (1914–1980)*; Видосава Ераковић (Архив Југославије, Србија): *Едукација архивских радника – југословенско искуство и пракса*; Душан Гутеша (Државни архив Србије, Србија): *Виша звања у архивској делатности: изазов који траје*. Модератори друге сесије били су Видосава Ераковић и Срђан Сивчев.

Паралелно са сесијама одржана је и Радионица за архиваре на тему: „Актуелна питања у систему заштите архивске грађе и документарног материјала у Србији“, а предавачи су били: др. Јасмина Живковић, архивски саветник (Историјски архив Пожаревац), Јасмина Латинковић, архивски саветник (Историјски архив Београда), Марија Тодоровић, архивски саветник (Историјски архив „Шумадије“ Крагујевац) и Милена Поповић Субић, архивски саветник (Архив Војводине).

Други радни дан Саветовања протекао је у знаку треће теме *Извори за економску историју*. Модератори ове сесије били су Горан Милосављевић и Миљана Ђорђевић, а радове су представили: др. Слободан Селинић (Институт за новију историју Србије, Србија): *Економска историја Србије у првој половини осамдесетих година 20. века у архивским изворима*; др. Иван Ристић (ОШ Вук Караџић, Крушевац, Србија): *Бугарске репарације и ратна одштета као економско и политичко питање после Првог светског рата – поглед кроз архивску грађу*; Горан Милосављевић (Историјски архив „Шумадије“ Крагујевац, Србија): *Улога трговачке елите у Српској револуцији. Један осврт на лични фонд Николе Милићевића Луњевице*; Миљана Ђорђевић (Историјски архив Ниш, Србија): *Лични фондови у Историјском архиву Ниш као извор за проучавање економске историје*; др. Драгомир Бонцић (Институт за савремену историју, Србија): *Архивска грађа о оснивању и почетку рада Економског факултета у Београду*; МА Драган Белеслић (Историјски архив Кикинда, Србија): *Пореске књиге Великокикиндског привилегованог дистрикта (Велика Кикинда)*; др. Весна С. Алексић (Институт за новију историју Србије, Србија): *Архивски фондови банака као извор за изучавање економске историје Краљевине Србије/Југославије*; Ивана Јовановић (Историјски архив Ниш, Србија): *Архивски фондови новчаних завода у Историјском архиву Ниш - извор за проучавање економске историје Ниша*; др. Соња Јерковић (Народна банка Србије, Србија): *Архивска грађа Привилеговане народне банке Краљевине Србије (1883–1919) као извор за изучавање економске историје Краљевине Србије*; Amela Bedaković (Historijski arhiv Sarajevo, Bosna i Hercegovina): *Fond Trgovačka i obrtnička kotora za Bosnu i Hercegovinu (1909–1963)*; мр. сци. Александра Пијук Пејчић (Хисторијски архив Сарајево, Босна и Херцеговина): *Фонд Сарајевска пивара (1864–1946) као извор за економску историју*; др. Татјана Кикић (Агенција за привредне регистре) / Александра Матић (Државни архив Србије, Србија): *Архивска грађа Агенције за привредне регистре, као историјски извор за проучавање привредне историје у Републици Србији*; Мирослав Јаћимовић (Архив Војводине, Србија): *Грађевински гигант „ГДП канал ДТД“ као извор за економску историју Југославије и Србије*.

Саветовању су присуствовали и представници матичних архива, Државног архива Србије, Архива Војводине и Архива Косова и Метохије, затим Војног архива и историјских архива Новог Сада, Београда, Врања,

Лесковца, Ниша, Прокупља, Пирота, Суботице, Кикинде, Јагодине, Зајечара, Смедерева, Беле Цркве, Смедеревске Паланке, Сомбора, Панчева, Пожаревца, Крагујевца, Крушевца, Краљева, Сенте, Зрењанина, Чачка, Ужица, али и других научних и културних установа у Републици Србији. Поред колега из Србије, скуп су увеличале и наше колеге из Хрватске и Босне и Херцеговине, из Архива Босне и Херцеговине, Архива Републике Српске, Хисторијског архива Сарајева, Државног архива у Вуковару и Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу, као и председници удружења архивских радника: др. Мартина Оросова, председница Словачког архивистичког друштва, др. Владан Вуклиш председник Удружења архивских радника Босне и Херцеговине, мр. Сејдалија Гушић председник Удружења архивских радника у Федерацији Босне и Херцеговине и Душан Поповић, председник Удружења архивских радника Републике Српске (Босна и Херцеговина). Саветовање је ове године било изузетно медијски праћено, како у најави тако и током одржавања. О Саветовању су тако извештавали бројни медији (Политика, Новости, Јутарњи програм РТС-а, локални медији у Сенти и Кикинди...), како национални, тако и локални портали, али и Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине.

Од каквог је значаја овај вид окупљања за архивисте довољно говори списак тема, питања и проблема који су актуализовани на Саветовању, почев од електронског документа, примене вештачке интелигенције, дигитализације, смештаја и конзервације архивске грађе, здравља и безбедности запослених у архивима. Ово је била прилика да о њима проговоримо, промислимо, поставимо питања, донесемо закључке, а на наредном архивистичком саветовању добићемо прилику да утврдимо да ли се и шта променило у односу на данашње стање.